

VÄRLDSPOLITIKEN

UNDER 1951

Av professor TORVALD HÖJER

ÅRET 1951 har inte inneburit någon markant förändring i det världspolitiska läget. Det kalla kriget har fortsatt, i vissa avseenden t. o. m. skärpts. Det heta kriget i Korea pågår alltjämt vid årets slut utan klar överlägsenhet för någondera parten. Västmakterna ha fortfarande inte, trots täta konferenser, lyckats taga in östblockets försprång i fråga om omedelbart tillgängliga lantmilitära resurser. I den mån några mera väsentliga förskjutningar i maktläget ute i världen kunnat iakttagas under årets lopp, ha de dock snarast inneburit en viss framflyttning av Västs positioner på kritiska punkter och därmed en, om också ej alltför betydande, stabilisering av maktbalansen.

Det utrikes- och militärpolitiska läget är givetvis omedelbart beroende även av den inre utvecklingen inom de ledande staterna. I detta avseende är framför allt en stor förändring att inregistrera — den *engelska* arbetarregimens fall i slutet av oktober efter dryga sex års regemente, inlett i triumfens tecken och med nästan kiliastiska förväntningar men avslutat i djup desillusion och långtgående kraftuttömning.

Det avgörande slaget mot Labourregimen hade i själva verket måttats redan med underhusvalen i februari 1950. Den obetydliga majoritet, varmed kabinettet Attlee då höll sig kvar vid makten, räckte visserligen mot mångas förmodan till för att vinna alla betydelsefulla voteringar i underhuset men kunde aldrig bereda ministären en annan ställning än ett provisorium av oviss varaktighet. Bristen på ett samlande program, sedan de 1945 proklamerade reformerna blivit genomförda, försvagade psykologiskt ytterligare Attlees ställning. Därtill kommo ödesdigra personförluster. Sir Stafford Cripps hade avgått redan 1950 till följd av bruten hälsa, och mot slutet av samma år hade det blivit tydligt, att regeringens andre starke man, Ernest Bevin, ej heller kunde tänkas länge mäktat stå kvar på sin post. Hans avgång kom i början av

mars 1951, och den i och för sig betydande kraftförlust, som detta innebar för regimen, försvårades ytterligare av att hans efterträdare i Foreign Office, den framstående kommunal- och underhuspolitikern Herbert Morrison, visade sig mindre skickad för sin nya, sällsynt vanskliga post. I april följde så en ytterligare kraftavtappning, denna gång av annan karaktär. Vänsterflygelns ledande man och kabinetts främsta polemiska kraft, Aneurin Bevan, lämnade följd av ett par anhängare regeringen såsom demonstration mot upprustningspolitiken, den nära samverkan med Amerika och några obetydliga naggningar av den övergödda socialbudgeten. Därmed inleddes sannolikt en förbittrad och för Englands och Europas framtid betydelsefull strid om partiledarställningen efter den nära 70-årige Attlee.

Under sådana förhållanden, med en — som opinionsmätningarna visade — allt svagare ställning ute i landet och med en akut finans- och försörjningskris inom nära synhåll, beslöt sig Attlee för nyval i slutet av oktober. Han torde ha menat, att chanserna på hösten 1951 dock skulle vara vida gynnsammare för partiet än på våren 1952, och allt tyder på att denna bedömning var välgrundad. Resultatet blev som bekant, att de konservativa återvände till makten, stödda på en minoritet bland valmännen liksom Labour 1950 och med en blott obetydligt starkare ställning i underhuset, än vad Attlee haft under sina sista tjugo månader. Churchill ställdes alltså i en synnerligen brydsam situation, allra helst som arbetarpartiet tydligen lämnade Englands statsfinanser och samhällsekonomi i ännu mycket sämre skick, än man kunnat förutse. Därmed tvingades efterträdarna till att inleda sin maktperiod med allt annat än populära nedskärnings- och regleringsåtgärder, delvis i direkt strid med det konservativa programmet. Om ej de omedelbara inre svårigheterna snart skulle framtvinga nya val och ett nytt regeringsskifte, innebär utgången av 1951 års val trots allt ett klart bidrag till den internationella stabiliseringen och maktbalansens återupprättande. Churchills och Edens ojämförliga internationella auktoritet, den personliga överlägsenheten i fråga om saklig kompetens man för man inom det nya kabinettet jämfört med det avlägsnade, den konservativa regeringens sannolika möjligheter att på ett helt annat sätt än företrädarna uppnå ett förtroendefullt och effektivt samarbete med Washington och den nya regimens redobogenhet att verkligen sätta in all kraft på Englands försvar äro alla faktorer av starkt positiv innebörd.

Medan engelsk politik sålunda fått en ny inriktning av positiv

är av intresse. Visserligen måste geopolitiska grundfakta och den historiska traditionens makt betyda det mesta för en världsmakt som Förenta staterna. Men inom denna ram kunna nyanserna i olika presidenters åskådningar dock bli av största vikt, framför allt i en så ömtålig och labil världspolitisk konstellation som den nu rådande, där allt kan hänga på säkerheten och snabbheten i besluten, om en akut kris inträder. Eisenhower torde i allt väsentligt representera samma grunduppfattning om Förenta staternas internationella förpliktelser liksom om den allt överbjudande nödvändigheten att rädda Europa, som präglar den nu sittande regimens utrikespolitik. Senator Taft åter — av allt att döma personligen en mycket insiktsfull och karaktärsfast politiker — har alltid stått partiets isolationistiska riktning från the Middle West nära och vädjar nu i första hand till dess röster vid partikonventionen, samtidigt som han tenderat åt att intressera sig mer för Asiens öde än Europas. Mycket kan givetvis te sig annorlunda för en president än för en ledande oppositionssenator, men det finns otvivelaktigt en risk för att en regim Taft åtminstone till en början skulle ha en viss benägenhet att lätta på de europeiska engagemangen eller åtminstone att ej vidare utvidga dem. I dagens bekymmersamma militärpolitiska liksom ekonomiska läge skulle detta innebära oerhörda risker för Europa — och därmed Amerika.

I de övriga stora nationernas politiska förhållanden har det gångna året knappast bjudit på några märkliga förändringar. *Frankrikes* inrikespolitik företer alltjämt samma deprimerande oförmåga av samling kring en stark regeringsmakt, samma tröstlösa grupp- och partisplittring i kamrarna, samma permanenta regeringskris, alltjämt lika nödtorftigt bemästrad av samma lilla grupp politiker ur mellanpartierna — René Pleven, Robert Schuman, Georges Bidault, René Mayer. Läget har under året i viss mån ytterligare försämrats, eftersom valen i juni medförde en markant förskjutning åt höger. Gaullisterna med sin allmänt negativa hållning till regimen blevo församlingens största parti, och den moderata högerens olika grupper nådde tillsammans upp till ungefärlig paritet med vart och ett av de andra stora partierna. Resultatet härav blev i sin tur, att regeringens sammansättning modifierades i högerriktning, medan socialdemokraterna i viss mån rörde sig åt vänster och därmed kommo att utgöra ett ytterst ovisst stöd för mellanpartiernas, »den tredje kraftens» regering, i vilken de ej längre aktivt deltaga. Kabinettet Pleven störtades av dem vid 1952 års ingång. En latent möjlighet finns för en helt ny

regeringsbildning av högerkaraktär med gaullisterna — om nu den svårhanterlige generalen är villig därtill.

Genomgående för årets händelser har varit *Tysklands* oavlatligt växande internationella betydelse i skilda hänseenden. Men samtidigt har den inre utvecklingen i den västtyska republiken visat rätt oroväckande tendenser. De olika lokala val, som under året ägt rum, ha stärkt det redan 1950 framträdande intrycket, att opinionen i växande omfattning är på glid bort ifrån den moderata åsiktsbildning, som bär upp kabinettet Adenauer, och ut mot de bägge flyglarna. Högerradikalerna liksom Schumachers extremt nationalistiska socialdemokrater ha visat en kraftig frammarsch, och inom själva regeringsblocket växer det mera högerbetonade fria demokratiska partiet på de kristligt-socialas bekostnad. Under sådana omständigheter föreföll det vara tvivel underkastat, om det skulle lyckas kanslern att genomdriva Schuman- och Plevenplanernas ratifikation i Bonnparlamentet och överhuvudtaget förverkliga sin på försonlighet och Tysklands lojala deltagande i det europeiska samarbetet inriktade politik. Svårigheterna äro överväldigande i ett land, där förutsättningarna för en moderat politik till följd av gräns-, enhets- och flyktingsfrågorna äro ännu större än vanligt. Doktor Adenauer har dock tidigare vid flera tillfällen visat en förbluffande förmåga att bemästra dem. Sitt första prov under det nya året bestod han, när Schumanplanens ratificering beslöts av Bonnparlamentet.

Något gynnsammare förhållanden än Adenauer torde hans penderter i de bägge andra besegrade stormakterna ha att möta, alltså de Gasperi i *Italien* och Yoshida i *Japan*. Bägge staterna ha liksom Tyskland sett sin ställning avsevärt stärkt tack vare de politiska världskonjunkturerna, som gjort västmakterna beroende av samarbete med de tidigare fienderna, och på båda hållen ha de moderatkonservativa, försonligt inställda meningsriktningarna lyckats hålla sig kvar vid rodret. Japan hemförde under året en vacker diplomatisk framgång i och med undertecknandet av den förhållandevis gynnsamma freden i San Francisco i september. Frågan om örikets militära återuppståndelse såsom amerikansk bundsförvant har därmed trätt i förgrunden.

Den internationella politiken under 1951 har främst fått sin prägel av tre spörsmål: Koreakriget, den fortskridande uppbyggnaden och konsolideringen bland västmakterna och den inlammerade, starkt främlingsfientliga nationalism, som framträtt i vissa länder i Mellersta Östern.

När föregående årsskifte ägde rum, befann sig Koreakriget i ett ytterst kritiskt läge, sett ur Västerlandets synpunkt. Mac Arthurs »hem till jul-offensiv» mot Jaluflo den hade slutat med ett nära nog katastrofalt nederlag; stora delar av den amerikanska armén hade endast under avsevärda svårigheter räddats från kringräddning och kapitulation. Den kinesiska motoffensiven medförde Söuls fall för andra gången. Stämningen ute i världen blev på många håll nästan apokalyptisk, och för många framstod en snar vapenvila, även under mycket betydande eftergifter, som det enda alternativet till en snabb och förlustrik reträtt mot Koreas sydspets eller ännu längre.

Det skulle emellertid visa sig, att fortsättningen ej alls blev början lik. Den kinesiska offensiven misslyckades, trots de mest enorma manskapsoffer, i att bryta motståndet söder om Söul. Samma öde drabbade under våren flera nya angreppsvågor, och så småningom kunde amerikanerna återupptaga sin framryckning. Huvudstaden återtog och undan för undan kunde frontlinjen till sin större del flyttas norr om den 38 breddgraden. Konturerna avtecknade sig till ett utnötningskrig, där det för FN-trupperna gällde att med utnyttjande av sin överlägsenhet i kvalitet, utrustning och eldkraft så småningom förbruka det långtifrån outtömliga beståndet av kinesiska elittrupper. Den situation, som sålunda hade inträtt, måste för Peking te sig allt annat än förmånlig: prestigeförlusten till följd av den misslyckade aggressionen var påtaglig, förlusterna i elittrupper likaså, och möjligheterna till inbringande angreppsrörelser i andra riktningar, till exempel mot Bortre Indien, där oron i Indokina och på Malackahalvön fortsatt under hela året, voro mycket begränsade, så länge som det dyrbara Koreaäventyret band Maos arméer. Det var därför rätt naturligt, att man i slutet av juni från ryskt håll föreslog underhandlingar om en vapenvila. Sådana kommo också till stånd i början av juli för att sedan med mycket ringa framgång fortsätta hela året ut.

Vad som framför allt hindrat resultat av de koreanska vapenvilaförhandlingarna, har varit frågorna om övervakning av vapenvilans iakttagande samt om utväxling av fångar. Den förra har blockerats av kommunisternas vägran att underkasta sig en systematisk och effektiv kontroll, den senare har komplicerats av att FN-armén tagit ungefär dubbelt så många fångar som motparten liksom av de bestämda uppgifterna om att många amerikanska och

sydkoreanska fångar i själva verket blivit mördade av kommunisterna.

Det kan knappast lida något tvivel, att fördelarna av dessa utdragna underhandlingar i stort sett stannat på Pekings sida. Den starkt minskade stridsaktiviteten under det senare halvåret har möjliggjort för Mao att utbilda och framföra nya elittrupper i stället för de så hänsynslöst offrade och att överhuvudtaget uppbygga och förstärka sin hårt ansatta militära ställning i norra Korea, ej minst i fråga om luftstridskrafter. Politiskt ha underhandlingarna och de därmed förbundna svårigheterna skänkt vissa möjligheter att söndra de europeiska staterna från amerikanarna, vilkas förmenta omedgörlighet och oresonlighet kunde framställas — i kontrast till fredsvänligheten på den röde angriparens sida! — såsom det egentliga hindret för den efterlängttade vapenvilan. Inte minst den engelska vänstern har, som alltid, varit besynnerligt mottaglig för dylik oförskräckt verklighetsfrämmande propaganda. Det är karakteristiskt, att amerikanarna vid årets slut sett sig nödgade att uppge det välmotiverade kravet på rätt att luftledes kontrollera, att stilleståndsvillkoren verkligen bleve iakttagna i Nordkorea.

Jämsides med själva krigshändelserna pågick under det förra halvåret en livlig debatt i Förenta staterna om hur kriget i fortsättningen borde föras. Kampen stod mellan dem, som ville fortsätta att begränsa fientligheterna till själva Korea för att undvika en utvidgning av kriget, eventuellt till ett världskrig, och dem, som i en begränsning av fientligheterna ej kunde se någon utsikt till ett framgångsrikt slut på striden och därför ville angripa fiendens baser och uppmarschlinjer i det nominellt icke-krigförande Mansjuriet. Motsättningen fick en högdramatisk tillspetsning i april, då presidenten Truman plötsligt avskedade general Mac Arthur, den främste företrädaren för den aktivistiska linjen. Detta kärva bestraffande av den oerhört beundrade generalen tycktes inleda en allvarlig inrikespolitisk kris, men slutresultatet av de långa, ofta starkt indiskreta debatterna och frågostunderna inför ett senatsutskott torde snarast ha blivit en förstärkning av regeringens och särskilt den förut mycket hårt angripne utrikesministern Achesons position. Mac Arthur lyckades knappast vid sina i övrigt mycket skickliga framträdanden ge övertygande skäl för att den av honom förordade strategien verkligen skulle lämna säkra resultat utan att innesluta alltför betänkliga risker.

Uppbyggnaden av tillräckliga effektiva stridskrafter inom väst-

blocket har under året oavslått framskridit, om också utvecklingstakten knappast i allo motsvarat förhoppningarna. Under general Eisenhowers inspirerande ledning har i Västeuropa så småningom uppställts en armé på ett tjugotal divisioner, amerikanska, engelska, franska och holländsk-belgiska. En högsta stabsoorganisation har skapats och gemensamma manövrer i stort format ha hållits. Då emellertid både Englands och USA:s förmåga och villighet att sända trupper till kontinenten är begränsad och då långsamheten och ineffektiviteten i den franska upprustningen alltjämt är västmakternas största bekymmer, har det blivit ännu klarare än förut, att den enda möjligheten att inom rimlig tid få en tillräckligt stor armé till stånd är ett rätt betydande tyskt bidrag. Den form, varom man efter åtskilliga svårigheter till sist lyckats nå preliminär enighet, är Plevenplanen: skapandet av en *s a m e u r o p e i s k* armé, där förband från Frankrike, Tyskland och Beneluxstaterna skulle samlas under gemensam ledning och i enhetlig organisation. Denna armé skulle sedan tillsammans med de engelska, dansk-norska och amerikanska förbanden utgöra Eisenhowers härsmakt. På så sätt skulle man besvärja de franska farhågorna för en återuppstånden tysk armé under en pånyttfödd stor generalstab. Planens förverkligande är emellertid ännu vid årets slut ganska ovisst, då den möter häftigt motstånd i Tyskland liksom i Frankrike från båda de politiska flyglarna och även stött på patrull i Beneluxländernas motvilja mot att avstå sin militära suveränitet till en av stormakterna dominerad organisation.

I övrigt har Västs ställning i Europa stärkts genom knytandet av bättre förbindelser med Titos Jugoslavien, vars armé skall få sin utrustning moderniserad med amerikansk hjälp, liksom genom Greklands och framför allt Turkiets anslutning till Atlantpakten, genomdriven av Amerika mot segt motstånd från Frankrike och de mindre europeiska paktstaterna. Tack vare denna anslutning ha två manstarka, krigserfarna och i fråga om soldatmaterial högklassiga arméer inordnats i den gemensamma försvarsapparaten och fått möjlighet att förnya sin materiel vida snabbare, än eljest hade varit möjligt.

En ytterligare viktig utbyggnad av Västerens försvar synes äntligen stå för dörren, i det att ledande amerikanska militära fackmän underhandlat med Spanien om samverkan. Uppgörelsens politiska aspekter erbjuder vissa svårigheter, då general Franco tydligen inte vill tillåta någon främmande inblandning i Spaniens

inre angelägenheter. Däremot uppges han vara villig att medgiva tillgång till spanska flott- och flygbaser. En fullt effektiv inordning av Spanien i det stora försvarssystemet förutsätter emellertid framför allt att landets nedslitna kommunikationsväsen istandsättes och några större hamnar moderniseras. Därmed skulle Väst uppnå tillgång till ett uppladdnings- och uppmarschområde av största betydelse för Europas försvar, tack vare sitt läge undandraget besvärande ryska störningsförsök i händelse av ett krigsutbrott. Synnerligen betecknande för en viss radikal mentalitet är, att tongivande vänsterkretsar i Frankrike och England inte ens inför det allvarliga världsläget efter Koreakriget velat uppge sitt rabiata motstånd mot varje förbindelse med Franco, samtidigt som de ivra för samverkan med Tito. Inte ens den nu valda formen, en separat uppgörelse mellan Amerika och Spanien, har undgått att framkalla en lika irriterad som verklighetsfrämmande kritik på vissa håll i Paris och London.

Turkiets anslutning till Atlantpakten på hösten 1951 gjorde den länge latent frågan om Mellersta Österns militära organiserande och sättande i försvarstillstånd aktuell på allvar. De muhammedanska stater med ålderdomlig ekonomisk organisation, skriande sociala missförhållanden och rudimentära försvarsmedel, om vilka det då blev fråga, från Egypten bort mot Afganistan, utgjorde sedan länge den svagaste länken i den kedja, som skulle hålla tillbaka den röda aggressionen, och erbjödo ypperlig jordmån för kommunistisk propaganda. Allvarligast är, att de härskande, feodalt präglade kretsarna i några av dessa länder på sistone systematiskt söka avleda det växande missnöjet från sig själva mot västerländska »kapitalister» och »imperialister». Därvid har av historiska skäl England kommit i förgrunden såsom den makt, som av gammalt haft det största inflytandet och de största ekonomiska intressena att bevaka.

Det första allvarliga utbrottet kom i mars 1951 i Persien. Landets starke man, den västligt orienterade general Razmara, mördades av en nationalistisk fanatiker och makten övergick till en av de högljuddaste nationalistiska agitatorerna, Mossadegh. Därmed upprullades omedelbart frågan om de väldiga tillgångar och koncessioner, som tillhörde det angloiranska petroleumbolaget, där engelska staten är huvudaktionär. I flagrant strid med gällande avtal nationaliserades dessa oerhörda värden av det korrumperade persiska parlamentet. Englands ställning var emellertid mycket svag. En resolut aktion för att upprätthålla lagliga rättigheter och

bevara de väldiga värden, som skapats tack vare brittiskt kapital, brittisk initiativkraft och brittisk organisationsförmåga, hade lätt kunnat vantolkas som aggression, eftersom det gällde persiskt territorium. Den amerikanska opinionen med sin ofta så besynnerliga aversion mot icke-amerikansk imperialism var bestämt mot en dylik aktion, som därjämte kunde befaras utlösa ryska motåtgärder i överensstämmelse med ett fördrag från 1920-talet och sålunda måhända sätta den stora lavinen i rörelse. Englands militära resurser efter sex års labourstyre tilläto inte heller många kraftåtgärder, och som alltid ryggade Labour i princip tillbaka inför maktutveckling till hävdande av brittiska riksintressen.

Resultatet av dessa förhållanden blev det paradoxala, att Persien, en av världens svagaste stater och därtill söndersliten av förbittrade inre strider, kunde tillfoga det brittiska imperiet dess svåraste förödmjukelse på mycket länge — uppgivandet av alla de dyrbara anläggningarna i Persien, kulminerande i utrymningen av Abadan med dess väldiga raffinaderi. Den brittiska taktiken har sedan gått ut på att undandraga Persien allt tanktonnage till export av den hopade oljan i Abadans reservoarer och därmed bringa de svaga persiska statsfinanserna i fullständig oordning genom bortfallet av oljeroyaltyn, den viktigaste inkomstkällan. Vid årets slut synes detta mål vara i det närmaste uppnått. Det återstår sedan att se, om en kollaps kommer att återföra de mera besinningsfulla elementen till ledningen efter Mossadegh — som man hoppas i London — eller bringa det kommunistiska Tudehpartiet till makten — som man fruktar i Washington.

Persiens dramatiska triumf i första omgången över det brittiska lejonet smittade givetvis av sig på andra håll i Mellersta Östern. Betydelsefullast är utom varje fråga utvecklingen i Egypten, likaledes ett land med fruktansvärda sociala motsättningar och en korrumperad överklass, som söker rädda sin ställning genom att stimulera fiendskapen mot Europa, i första hand England. Om olja kunde det här ej bli fråga men väl om två andra viktiga objekt: Suezkanalzonen, där England i kraft av ett 1936 ingånget tjugoårigt fördrag håller trupper till kanalens skydd i en oviss tid (den egyptiska arméns undermålighet råkade i blixtbelysning genom det snöpliga kriget mot Israel) och Sudan, som alltsedan mahdismens krossande vid 1890-talets slut stått under ett brittisk-egyptiskt »kondominium», som haft en mycket stor likhet med en brittisk koloni. Det maktägande Wafdpartiet i Kairo proklamerade i början av hösten genom premiärministern Nahas pascha konung

Faruk till konung även över Sudan och upphävde utan vidare fördraget av 1936 och den engelska garnisonsrätten i kanalzonen. Till respekten för gällande traktater och andra folkrättsliga skrupler togs ingen som helst hänsyn.

Egypten kunde emellertid ej alls upprepa Mossadeghs framgångar. Läget var ett annat. Engelsmännen voro i detta fall redan etablerade vid Suez, respektive i Sudan, och det måste därför bli Egyptens sak att kasta ut dem. Detta måste i sin tur med hänsyn till den egyptiska härsmaktens tillstånd erbjuda stora, sannolikt oövervinneliga svårigheter och dessutom låta Egypten framstå som angriparen. Den förbittrade engelska opinionen var inte hågad att finna sig i ännu ett Abadan, och Amerika stod — i motsats till fallet Persien — relativt helhjärtat på dess sida: USA kunde ej gärna låta fördragsbrytandet utveckla sig till en folkrättslig praxis eller se England helt förvandlas till en politikens »mannen som får örfilarna». I detta fall var ej heller något direkt ingripande från rysk sida gärna tänkbart. Resultatet blev därför, att den engelska armén står kvar både vid kanalen och i Sudan. Nahas paschas stora aktion har hittills mest utlöst sig i munväder, i främlingsfientliga demonstrationer i Kairo och Alexandria samt i ett antal i och för sig ytterst obehagliga brittisk-egyptiska intermezzon kring kanalen. Vid ingången av 1952 yppa sig vissa tecken på att faraonernas arvtagare börjat oro sig över händelsernas utveckling och det spända läget. Han kan tänkas vara böjd att ingripa över sina besvärliga ministrars huvud för att undvika en rent prorysk orientering av Egyptens politik och åvägabringa en kompromiss. Med hänsyn till de egyptiska demonstranternas våldsamma chauvinistiska yra är en sådan politik likväl förbunden med mycket stora risker.

Mera omedelbart allvarligt är kanske ur Västerens synpunkt, att Nahas, förvisso ej av blotta slumpen, hade inlett sin aktion just då västmakterna stodo i begrepp att inbjuda arabstaterna att medverka till upprättandet av den beramade stora försvarsorganisationen för hela Mellersta Östern i samverkan med USA, England, Frankrike och Turkiet. Följden blev nu, att Egypten sade blankt nej och de övriga arabstaterna tvekade av solidaritet med Nillandet. Den tilltänkta organisationen kom alltså åtminstone tills vidare av sig, och de fyra inbudarna ha fått taga itu med den ingalunda lätta uppgiften att själva lösa försvarsfrågan för det vidsträckta och sårbara område, varom här är fråga. På arabiskt håll synes en förvisso verklighetsfrämmande neutralism och tro på

möjligheterna att hålla sig utanför ett världskrig, om man blott visar sig kallsinnig mot Västerens förslag, vara i färd med att gripa omkring sig — givetvis till ogemen glädje för makthavarna i Kreml, som på detta sätt se sitt eget spel underlättat på ett viktigt frontavsnitt.

Vid den storpolitiska händelse, som sätter sin prägel på det nya årets ingång, Winston Churchills besök i Washington, torde den vidare utvecklingen i Korea, Europaarmén och Tysklands bidrag därtill samt den Mellersta Österns och Sydöstasiens försvar stå i förgrunden. Därjämte önskar man på brittiskt håll åstadkomma en förenkling och effektivisering av Atlantpaktens nu mycket komplicerade militära maskineri. Att Churchills möjligheter att uppnå tillfredsställande resultat begränsas av Englands allmänna svaghet liksom av det stundande amerikanska presidentvalets slagskugga över Washington, tillhör de oroväckande momenten i dagens bild av världsläget. Till dem höra också de allvarliga ekonomiska svårigheter, som de dyrbara rustningarna och den därav följande starka prisstegringen framkallat ej blott i England utan även i en rad andra länder. Här avtecknar sig tydligt en verklig både materiell och psykologisk fara för det stora program, som avser att rädda Västerlandets frihet.

Den stora, för världens framtid avgörande frågan om möjligheterna att bevara världsfreden har knappast bringats närmare sin lösning av det tilländalupna året. Dock torde man våga säga, att chanserna böra ha förbättrats av det blodiga bakslaget för angreppet på Sydkorea liksom av de allt tydligare bevisen på Västerens växande militära styrka. Spörsmålet är blott, om man på det håll, där avgörandet ligger, alltså inom den lilla kretsen av från yttervärlden hermetiskt avskilda herrar i Kreml, kommer att tolka dessa händelser som tecken på att den gynnsamma stunden att gripa världsherraväldet är tills vidare förbi eller som en sista maning att desperat gripa ögonblicket i lockarna. Om även 1952 kan passeras utan katastrof, böra chanserna att rädda såväl frihet som fred börja te sig gynnsamma — om man i Europa och i Amerika äger viljan och förmågan att under en lång tid framåt upprätthålla en mycket hög militär och moralisk försvarsberedskap.